

[Socialministeren.]

sørget for, at pensionister kan få fodpleje, og at kommunerne giver tilskud til at betale behandlingen af rådighedsbeløbet.

Nyt i forhold til loven af 1964 er, at daghjem og rekreationshjem og andre særlige hjem for pensionister skal kunne godkendes efter loven med den virkning, at de derved kommer ind under bestemmelserne om godkendelse af planer, tilsyn og refusionsregler. Nye former for hjem er ved at blive skabt, og det er ønskeligt, at der bliver mulighed for at godkende dem.

På et enkelt punkt har jeg ændret lovforslaget i forhold til det forslag, der blev fremsat af den tidligere socialminister. Jeg er enig med den tidligere minister i, at kommunerne bør have pligt til at indgå overenskomst med hjem, der har 8 pensionister eller flere, således at grænsen ikke som efter den gældende lov bliver 12. Jeg mener imidlertid, at det er tilstrækkeligt, at en overenskomst medfører, at der skal være kommunalt tilsyn med hjemmet, at pensionisterne er optaget på hjemmet på samme økonomiske vilkår som på de større hjem, så at kommunerne betaler for pensionisterne på samme måde som på kommunale hjem eller på de større private hjem. Efter forslaget skal det imidlertid ikke kræves, at hjem med mellem 8 og 12 pensionister skal være selvejende institutioner. Jeg anser det for upraktisk, at så små hjem skal etableres som selvejende institutioner, og tror, at der også er brug for disse små, privatejede hjem i omsorgsarbejdet.

Jeg har endvidere i forslaget indsat en bestemmelse om, at loven skal revideres i folketingsåret 1971-72.

Disse ændringer har jeg ment at måtte optage i forslaget før fremsættelsen. Det er imidlertid ikke udtryk for, at der ikke er grundlag for andre ændringer.

Det fremgår af forhandlingerne under første behandling og folketingsudvalgets spørgsmål til den tidligere socialminister, at der er ønsker om visse ændringer i forhold til lovforslaget, og jeg er interesseret i at forhandle om disse ændringer. Det er også min hensigt selv at stille nogle ændringsforslag som følge af, at der bliver givet særlige regler om hjemmehjælpernes forhold i en lov om

husmoderafløsning og hjemmehjælp, som jeg samtidig fremsætter forslag om i tinget.

Jeg har foreløbig ment det rigtigt, at de spørgsmål, som tidligere har været rejst, nu afklares under behandlingen af lovforslaget i tinget, således at der efter et udvalgsarbejde stilles ændringsforslag, og jeg er rede til at forhandle om de spørgsmål, der måtte opstå. Jeg skal derfor anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Endvidere tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om husmoderafløsning og hjemmehjælp*.

I loven af 24. april 1963 om husmoderafløsning er det foreskrevet, at loven skal optages til revision i folketingsåret 1967-68. Et forslag til en revideret husmoderafløsningslov blev da også i november 1967 fremsat af ministeren for familiens anliggender, men forslaget bortfaldt ved opløsningen af folketinget.

Husmoderafløsningsloven har hidtil kun omfattet den egentlige husmoderafløsning, d. v. s. den midlertidige hjælp, der kan ydes et hjem under husmoderens sygdom, medens bestemmelserne om den mere varige bistand, hjemmehjælp til invalide- og folkepensionister, har været at finde først i invalide- og folkepensionslovene og siden 1. april 1964 i loven om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister. Jeg finder det imidlertid praktisk at samle reglerne om disse to bistandsordninger i én lov. I mange kommuner administreres husmoderafløsning og hjemmehjælp under ét, og det er i adskillige kommuner det samme korps af kvinder, der udsendes snart som husmoderafløser, snart som hjemmehjælper, alt efter behovet for de to former for hjælp. Som begrundelse for, at reglerne nu foreslås samlet i én lov, kan også nævnes, at husmoderafløser og hjemmehjælper kan deltage på samme vilkår i de uddannelseskursus, der tilrettelægges af socialministeriets konsulent ved husmoderafløsning.

Bortset fra den betydningsfulde ændring, at reglerne om husmoderafløsning og om hjemmehjælp nu samles i én lov, opretholdes som helhed de bestående regler. Det er mit indtryk, at disse regler har været tilfredsstillende. For begge ordninger gælder, at de er obligatoriske fra 1. april 1968, d. v. s. at

[Socialministeren.]

enhver kommune i landet enten selv eller i fællesskab med nabokommunerne skal have oprettet såvel husmoderafløsning som hjemmehjælp, og denne forpligtelse opretholdes i lovforslaget.

Det forslag til en husmoderafløsningslov, der blev fremsat i november 1967, indeholdt en bestemmelse om udsendelse af såkaldte „børnemedhjælpere“, der skulle have opsyn med syge børn i hjemmet. Denne bistand til hjemmene — der selysagt er af stor betydning for alle udearbejdende mødre — kan imidlertid allerede inden for rammerne af den gældende lov ydes af almindelige husmoderafløsere, og jeg finder det derfor ikke nødvendigt at indføre en særlig ny betegnelse i loven.

Derimod er der i lovforslaget indsat en bestemmelse om udsendelse af husmoderafløsere til lejlighedsvis aflastning af familier med et handicappet barn. Med virkning fra 1. april 1967 blev der som § 73 i lov om offentlig forsorg optaget en regel om hjælp til personer, der i hjemmet forsørger et barn med en fysisk eller psykisk lidelse, der medfører særlige udgifter ved forsørgelsen, som ikke kan ydes som led i særforsorgens hjælpeforanstaltninger. Det er nærliggende som en videreførelse af tankerne bag denne bestemmelse at give adgang til praktisk aflastning af den, der har det daglige ansvar for pasning i hjemmet af et barn med et fysisk eller psykisk handicap. Medens hjælpen efter forsorgsloven alene kan ydes, når barnets lidelse ikke begrebsmæssigt hører under de bestående særforsorgsgrene, er det hensigten, at adgangen til lejlighedsvis aflastning skal stå åben også for hjem, hvor man passer et barn, der i øvrigt modtager hjælp gennem særforsorgen.

Efter de gældende regler er refusionsbestemmelserne forskellige for husmoderafløsning og hjemmehjælp. Udgifterne til afløsning af husmoderafløsere afholdes med $\frac{7}{10}$ af staten og $\frac{3}{10}$ af den pågældende kommune, medens udgifterne til afløsning af hjemmehjælpere refunderes som folkepensionsudgifter, d. v. s. at staten bærer 82 pct. og resten fordeles på kommunerne efter reglerne for mellemkommunal refusion. Når de to ordninger samles i én lov, synes det nødvendigt at finde en fællesnævner, hvilket også vil betyde en administrativ for-

enkling for de kommuner, der i forvejen administrerer de to ordninger i nær tilknytning til hinanden. Med refusionsbrøker på $\frac{8}{10}$ til staten og $\frac{2}{10}$ til vedkommende kommune skulle byrdefordelingen mellem stat og kommune nogenlunde være opretholdt, dog at der vil blive tale om en mindre udgiftsforøgelse for statskassen.

Lønninger til husmoderafløsere og hjemmehjælpere fastsættes af kommunerne, og det er mit indtryk, at de i stadig højere grad fastsættes ved overenskomster mellem organisationerne. For husmoderafløsere har der været en grænse for det beløb, der kunne anmeldes til refusion som lønudgift. Denne grænse har været fastsat af socialministeriet efter forhandling med økonomiministeriet og med de kommunale organisationer. Det er hensigten, at spørgsmålet om refusion af lønningerne fremtidig skal forhandles både med finansministeriet og lønningsministeriet og med de kommunale organisationer.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Endelig tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om oprettelse af en institution på Amager i forsorgscentret for København m. v., afdelingen for voksne.*

Inden for statens åndssvageforsorg foregår i disse år en stærkt tiltrængt udbygning og modernisering.

I overensstemmelse med principperne i lov nr. 192 af 5. juni 1959 om forsorgen for åndssvage og andre særlig svagt begavede tilsigter forsorgen at gøre det muligt for den enkelte at føre en tilværelse, der ligger så nær op ad den normale tilværelse som muligt.

Forsorgen udbygges dels internt, dels eksternt inden for de tolv forsorgscenterområder, som landet i henhold til 1959-loven er opdelt i. Udbygningen af forsorgen sker på en række vidt forskellige felter. Der er gennem øgede driftsbevillinger i de senere år åbnet mulighed for en mere intensiv og individualiseret behandling af de enkelte patienter, hvor der ikke mindst lægges vægt på undervisning og oplæring af patienterne. Af afgørende betydning for denne udvikling i forsorgen har indførelsen af den særlige praktisk-teoretiske uddannelse af plejepersonale været. Efterhånden som det end-